

2005. június

"Segítőkéz" Lelkisegély Telefonszolgálat, Debrecen

Tartalom:

Bevezetés
Rövid hírek, információk
Programjaink
Féltékenység
Gondolatébresztő
Könyvajánlat

Bevezetés

Kedves Ügyelőtársak!

Ez a nyári szünet, szabadságok előtti hónap nagyon mozgalmas lesz. Már nagyon várjuk az újak eskütételét, s Károly Istvánnal az újratalálkozást.

Megérkezett Szolnokról az országos találkozó meghívója, az augusztus 26-28-a közötti konferenciára már most kell elküldeni a jelentkezésünket. Ha lesz pályázati forrásunk, akkor kb. 6-7 ezer Ft/fő lesz a részvételi díj. Június 20-ig még eldönthetitek, hogy akartok-e jönni.

Június 20-án a nyár előtti utolsó stábot fogjuk tartani. Legközelebb majd csak augusztus 29-én találkozunk.

Jó ügyeleteket!

Debrecen, 2005. június 8.

Rénes László

június

Rövid hírek, információk

MIÉRT JÓTÉKONYKODNAK A VÁLLALATOK?

Beszámoló könyvbemutatóról

„**A** vállalati jótékonyosság valószínűleg egyidős magukkal a vállalkozásokkal. A vállalat - mihelyt önálló szervezeti egységként kezd működni - sajátos szereplőjévé válik társadalmi környezetének. Érvényesek rá annak normái, hagyományai, írott és íratlan szabályai; ugyanakkor lehetősége van azok alakítására.” Ezekkel a szavakkal vezeti be a Nonprofit Kutatócsoport legújabb tanulmánykötetét a szerkesztő Kuti Éva, „A jótékonyosság vállalati stratégiája” című kötetben.

A tanulmány, melynek megjelenését a Holland Királyság Nagykövetsége és az Esélyegyenlőségi Kormányhivatal Civil Kapcsolatok Igazgatósága támogatta választ keres arra a kérdésre, hogy miért is jótékonykodnak a vállalatok, miért ad, aki ad és miért nem ad, aki nem ad. A kötet első részében megismerkedhetünk európai példákkal: mit is jelent a vállalatok társadalmi felelőssége az Egyesült Királyságban, a Cseh Köztársaságban, Bulgáriában vagy az Egyesült Államokban. Az amerikai adatok azt mutatják, hogy 2002-ben az amerikai nonprofit szektornak adományozott összeg már elérte az Egyesült Államok GDP-jének 2,3%-át. Érdekes, hogy az adományozók 76,3%-a egyéni adakozó és a vállalati adományok az összes adományozás mindössze 5,1%-át teszik ki.

A magyar adatok azt mutatják, hogy a hazai vállalatok 63%-a adományoz, 21%-a nem ad, de adna és 16%-uk semmiképp sem adna a nonprofit szervezeteknek. Talán meglepőnek is találhatjuk, hogy az adományozási hajlandóság a községekben működő vállalkozások esetében nagyobb arányú, mint a városi és különösen a fővárosi székhelyű vállalatoknál. A magyarázat igen egyszerű: a helyi közösségekben szorosabb a kapcsolat, a problémák megoldásáért érzett felelősség.

A tanulmány adatai cáfolják azt a széles körben elterjedt nézetet, hogy Magyarországon leginkább a külföldi tulajdonú cégek adományoznak. A hazai vállalatok 64%-a adományozott már, míg a külföldi tulajdonú cégeknek eddig 42%-a. Ami még riasztóbb adat, hogy a külföldi tulajdonú cégek 46%-a mondta azt, hogy semmiképp nem adományozna Magyarországon. A megkérdezett vállalatvezetők válasza azt sugallják, hogy a külföldi vállalkozások egy része még nem illeszkedett be a magyar társadalomba, inkább előkelő idegenként viselkednek. Mégis miért alakult ki az a kép, hogy a multinacionális cégek többet adományoznak? A magyarázat erre az, hogy egy-egy multi tudatos, szervezett, nagyösszegű kampánya óriási publicitást kap, ami eltakarja” a többség passzív hozzáállását.

Mire is adnának legtöbbször az adományozók? A megkérdezettek 40%-a gyerekek, ezen belül is a beteg gyerekek ügyét találja támogatandónak. 25%-uk az egészségügyet és a szociális ellátást nevezte meg. Kevesen jelölték meg az oktatást és a sportot, a környezetvédelmet, a település- és gazdaságfejlesztést, a jogvédelmet elenyésző számú vállalat említette.

A kötet záró fejezetében konkrét példákat olvashatunk néhány adományozási felfogásról.

A kötet megrendelhető a Nonprofit Könyvesboltban: internet:

<http://www.europeanhouse.hu/>,

e-mail: info@europeanhouse.hu

A parlamentben egy hónappal ezelőtt tartottak nyílt napot, A nők munkavállalási esélyei címmel. A nőket aktivizálni tudja az oktatás, hiszen a képzéseken lehetőségük nyílik beszélgetni, kapcsolatokat teremteni. A konferencián szó volt az „üvegplafon” jelenségről, azaz arról, hogy azért nincsenek a nőknek lehetőségeik, mert látnak ugyan felfelé, de nem törik át azt a bizonyos üvegplafont. Kevés a női vezető, mind az államigazgatásban, mind az egyéb munkaterületeken, holott előnyükre válnak jó képességeik, melyeket bizonyos szakterületeken kiválóan alkalmazhatnak. A munkába állás nehézségének egyik oka, hogy a munkához jutást segítő képzésen részt vettek ne csak egy rövid ideig kísérik figyelemmel, hanem tovább is tudjanak. Ebben is szeretne segíteni a debreceni **Lépéselőny Egyesület** a nőknek. A civil szervezetek sokféle feladatot felvállaltak: képzéseket tartanak, segítik a nőket saját esélyeik, vállalkozási, munkába állási lehetőségeik megtalálásában.

A Lépéselőny Egyesület egyik célja, hogy ismertesse családbarát oktatási módszereit, és más civil szervezeteket is felkészítsen alkalmazására. Programjukban a kisgyermekes, illetve idős rokonát gondozó nőnek képzési ideje alatt kifizetik a gyermekfelügyelő és az idősgondozó munkabérét. Tájékoztatják az érdeklődőket a rugalmas munkavégzés, a távmunka, a részmunka lehetőségeiről, a pályázatírási módszerekről, de a munkajogról is.

A képzésükön tehát részt vehetnek munkanélküli, gyese, gyedes, gyetes, ápolási díjon lévő nők, illetve 40 éven felüliek, kezdők, újrakezdők, vagy fejlődő vállalkozók, de azok a nők is, akik elképzelhetőnek tartják, hogy vállalkozásba kezdjenek. Kommunikációs, önismereti és személyiségfejlesztő tréningen is részt vesznek a képzés alatt. A képzés térítésmentes, feltétele az érettségi, és valamilyen szakma megléte.

Lépéselőny Egyesület, Debrecen, Batthyány u. 10. Tel.: 321-666, e-mail: leediplomasok@fw.hu honlap: www.jobbanoknek.hu

Ezúton szeretnénk tájékoztatni a **MÖSZ** új szolgáltatásáról. A *szenvedélybetegek közösségi ellátása* olyan önkéntesen igénybe vehető, hosszú távú, közösségi alapú, az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében történő gondozás, amelynek célja az életmódváltzás elindítása, segítése és folyamatos nyomon követése. A közösségi szenvedélybeteg ellátás célja, hogy az általa gondozott szenvedélybetegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve reintegrálódjanak a közösségbe.

A közösségi ellátás szakmai tartalma, szolgáltatásai:

Problémaelemzés, problémamegoldás:

- A személyes célok meghatározásának segítése,
- A változásra motiváló tényezők feltárása,
- Problémamegoldó beszélgetések

- Készségfejlesztés,
- Életvitellel kapcsolatos tréningek szervezése vagy közvetítése,
- Az önellátásra való képesség javítása és fenntartása,
- Tájékoztatás a betegséggel kapcsolatos tudnivalókról, az ahhoz való alkalmazkodás és kezelés teendőiről.

Pszicho-szociális rehabilitáció:

- ❖ Munkához való hozzájutás segítése,
 - ❖ Szabadidő szervezett eltöltésének segítése,
 - ❖ Szabadidős, önszorgító csoportok, támogató hálózatok szerveződésének segítése,
 - ❖ Tanácsadás, információnyújtás az egészségügy, szociális, gyermekvédelmi ellátások és szolgáltatások, valamint a foglalkoztatási, oktatási, lakhatási lehetőségek igénybeviteléről.
- Pszicho-szociális tanácsadás
 - Ártalomcsökkentés
 - Alacsonyküszöbű szolgáltatások, programok
 - Prevenció.

Az ellátottak köre:

- ❖ Elsősorban a saját otthonukban élő, nem akut veszélyeztető állapotú addiktív betegek, akiknek a betegsége ambuláns szakellátás mellett egyensúlyban tartható, és akik életvitelükben valamint szociális helyzetük javításában igényelnek segítséget;
- ❖ A tüneteket mutató, de eddig addiktológiai kezelés alatt nem álló, illetve addiktív probléma kialakulása szempontjából veszélyeztetett személyek;
- ❖ A szociális intézményben élő, vagy hosszabb kórházi kezelés alatt álló szenvedélybetegek, akik lakóhelyükön, tartózkodási helyükön stabil háttért és kontrollt igényelnek.

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, az ellátást igénybevevő kérelmére történik, térítésmentes.

Bővebb felvilágosítás: Debrecen, Víztorony u. 9-11.

Telefon: (52) 536-637 E-mail: decentrum@axelero.hu

Varga Zsoltné, közösségi koordinátor

Programjaink

JÚNIUS

Június 11.	Szombat	12⁰⁰ – 16⁰⁰	Ünnepélyes eskütétel
			
Június 18.	Szombat	15⁰⁰ – 19⁰⁰ 19⁰⁰ – 20⁰⁰	Csapatépítő tréning Károly Istvánval Beszélgetés
Június 20.	Hétfő	18⁰⁰ – 21⁰⁰	Szupervízió zárása és A nyárra felkészülés

Féltékenység

Mi a féltékenység? Akár tetszik, akár nem: az egyik leggyakrabban előforduló érzelem, mindennapjaink szerves része. Ám bármennyire is gyakori, ennek ellenére meglehetősen elhanyagolt terület - kutatás és megismerés szempontjából egyaránt. Hiába kerül szinte hetente az újságok címlapjára valamilyen féltékenység miatt elkövetett gyilkossági história (felmérések szerint a gyilkosságok közel 20%-át féltékenység miatt követik el). A tudomány ennek ellenére nem foglalkozik vele kiemelt fontosságának és súlyának megfelelően - meghagyja ezt a bulvársajtónak. A féltékenység szót gyakorta használják szinonimaként mind az irigységre, mind a rivalizációra. Pedig ezek a fogalmak korántsem azonosak! Ha külön-külön megvizsgáljuk őket, világossá válik, hogy a szerelmi féltékenység csak minimum három fő esetén léphet fel. A féltékenység leginkább nem tudatosult észrevételekből, félelmekből táplálkozik.

Mielőtt alaposan elmélyednénk a témában, tekintsünk át néhány elméleti meghatározást!

A (szerelmi) féltékenység negatív érzelmi reakció, amely valakinek a partnere - esetleg korábbi partnere - és egy harmadik személy (valóságos, feltételezett, képzelt vagy múltbéli) kapcsolata által keletkezett. A hétköznapiakban gyakorta használjuk helytelen értelemben a kifejezést (pl. amikor bizonyos tevékenységek vonják el partnerünket), illetve keverjük az irigységgel.

"*féltékeny* melléknév 1. Aki attól fél, hogy szerelmese, házastársa hűtlen, megcsalja valakivel. 2. választékosan Aki valamilyen érdekét félti." (Magyar Értelmező Kéziszótár)

"A legféltékenyebb emberek azok, akik nem képesek szeretni, de elemi igényük van

arra, hogy szeressék őket." (Fenichel)

"A féltékenység félni valami elvesztésétől, s vágni megtartani azt." (Descartes)

A féltékenységgel sokszor összemosódik, főként a köznapi nyelvben az irigység. Az irigység az, amikor valaki rájön, hogy ő valaki máshoz hasonlítva nem elég jó (emiatt énképe, önértékelése jelentősen csökken), amit úgy képzel helyrehozhatónak, hogy szert tesz arra a valamire, ami kettejük összehasonlításában lejjebb rangsorolta. Ilyen esetben az énkép és az önértékelés védelmében (mivel az agresszív megszerzési törekvéseket általában a morális gátak sikeresen visszatartják) különféle védelmi stratégiák alakulnak ki. Eképpen az irigység sokféle formában megnyilvánulhat (lehet tagadás, háritás, azonosulás a másik féllal, saját érzelmek másra való kivetítése stb.).

A másik fogalom, mellyel a kifejezés keveredhet, a rivalizálás. Itt a küzdelem egy alapvető dologért, előnyért folyik, aminek hiányában nincs élet, vagyis annak megszerzése létfontosságúvá válik. Míg rivalizálás esetén a fellépő agresszió a riválist éri, addig féltékenység esetén az agresszió legtöbbször a szeretet tárgyára, azaz a partnerre összpontosul, rajta csapódik le (hiszen a féltékenységben résztvevő harmadik fél sokszor arctalan, ismeretlen - esetleg nem is létezik). A féltékenységből elkövetett gyilkosságok több mint 80%-ában a partner az áldozat - nem a harmadik fél.

Az irigység egyetlen személyen belül játszódik le, az ő tudatában formálódik meg a kisebbségi érzés, egyfajta önértékelés-csökkenés hatására. A rivalizálás többnyire két személy között alakul ki, valaminek (vagy valakinek) a kizárólagos birtoklásáért. A féltékenység mindig legalább három személyt feltételez: a harmadik fél a két, egymással már kapcsolatban álló közé lép be, magát a kapcsolat további létezését, fennmaradását fenyegetve.

Bár a köznyelv a féltékenységet szinte kizárólag a házasságokon, illetve a partnerkapcsolatokon belül értelmezi, ez az érzelem nem csupán szerelmi kapcsolatokban jelenhet meg. Gyakorlatilag bármilyen más kapcsolatban kialakulhat, ahol a felek érdekeiket veszélyeztetve látják.

Ilyen kapcsolat lehet például a testvéreké. A korai analitikusok nagy figyelmet szenteltek a testvérviszonyok traumatizáló hatásának. Ahogy Freud írta:

"Az összeütközés motívumai a szülők szeretetéért, a közös tulajdonért, a lakóterületért folyó verseny. Az ellenséges indulatok egyaránt irányulnak az idősebb és a fiatalabb testvérek ellen. Azt hiszem, Bernard Shaw volt az, aki kimondta: Ha van valaki, akit a fiatal angol nő jobban gyűlöl az anyjánál, akkor az idősebb nővére az."

A XX. század közepétől általánosan elterjedt az a nézet, hogy a féltékenység nem az érzelem bizonyítéka, hanem inkább a személyes elbizonytalanodás és a partnerbe vetett bizalom hiánya. A fiatalok már vigyáztak érzelmeik elrejtésére, féltékenységüket közömbösséggel leplezték, mint rejtegetni való gyengeséget. Kialakult az a vélemény, hogy a féltékenység ellentmond a szeretetnek, támadja a partnert, megfosztja jogaitól, korlátozza szabadságát, eleve rosszat feltételez róla. A feminizmus persze jóval korábban hadat üzent a féltékenységnek. Már a húszas években kimondta, hogy a férfiak ne kezeljék birtokuként, tulajdonuként a nőket. Ez a motívum még napjainkban is vissza-visszatér. Érdekes jelenség, hogy az 1990-es évek elején kezdődő gazdasági visszaesés miatt (alacsony fizetések) relatíve kevesebb nő veszítette el munkahelyét, mint férfi. Így a helyzet megfordult, sok férfi maradt otthon munkanélküli segélyen, míg feleségük továbbra is dolgozott. Ez észrevehetően megnövelte - és növeli - az otthonmaradt férfiak féltékenységi fantáziáit.

E században a nyugati kultúra - élén az amerikaival - az érzelmek ellen fordult. Az ideál a hűvös, távolságtartó viselkedés lett. A romantikus szerelem nevetséges, felvállalhatatlan helyzet, amit kerülni kell. Am nyilvánvaló: ha ez az ideál beteljesedne, és a

szerelem elveszítésének szenvedély jellegét, akkor a kapcsolatok visszafogottá válnának, a szexualitás pedig mechanizmussá degradálna. Érdekes, hogy amíg az 1980-as évektől az AIDS miatt a monogámia megerősödésére utaló jeleket tapasztaltak, a féltékenység továbbra is kirekesztődik az ismert, támogatott érzelmi megnyilvánulások köréből. Sőt, manapság a jelenség negatív oldalai kerülnek előtérbe, a féltékenység éretlen, birtokló, paranoid, agresszív, neurotikus, bizonytalan vonásai. E tünetek alapján a jelenséget a pszichiátria kisajátította, és egyre inkább az elmezavarhoz társítja. A terapeuták szerint a féltékenységnek három forrása van: az alacsony önértékelés; a partner iránti túlzott függőség; a szexuális nem megfelelés réme. Ma már nincs helye a féltékeny személy kizárólagosság-igényének, hiszen az az egyéni szabadságjogoknak éppúgy ellentmond, mint a szabadság eszményének. Az érzelmileg összetört, féltékeny embernek nincs helye és értéke a szerelem piacán.

Akárhogy is nézzük, a féltékenység kétségkívül az egyik legnagyobb veszélyforrást hordozó érzelem. A féltékenység erősen beszűkítheti, visszavetheti a személyiséget. Ez az érzés teljességgel betöltheti a tudatot; a féltékeny ember másra nem is tud gondolni, másról beszélni sem képes. Szorong, holott félelmének van tárgya: fél attól, hogy elveszítheti társát. Semmilyen más kapcsolat nem tudja úgy megrázni az embert, mint a partner, főként a szerelmes elvesztésének lehetősége. Ha egy kapcsolat megszakadással fenyeget, jelentős energiavesztés következhet be. Ugyanis az egyedüllét elviseléséhez szükséges összetartó energia nem mobilizálható gyorsan, hiszen le van kötve kifelé, a munka, az alkotás, és egyéb kapcsolatok irányába. Éppen ezért a kapcsolat megszűnése magának a létezésnek a megszűnésével fenyeget. Ez a fenyegetettség jelenik meg abban a mindent elborító pánikban, ami a féltékeny emberek viselkedésében tapasztalható. A létezésnek ez a fenyegetettsége a magyarázat a féltékenység mindent felforgató, leromboló voltára.

Vizsgáljuk meg a féltékenység leginkább ismeretes kapcsolati formáját, a házassági vagy élettársi kapcsolatot. A házasságkötések csökkenése mögött az együttélések növekedését láthatjuk. Ennek új formái is feltűntek: ilyen a 20-30 évesek együttélése, egyfajta házassági alternatívaként. Emellett az elváltak is gyakorta inkább együtt élnek az új partnerrel. Ma hazánkban a gyermekek közel 30%-a házasságon kívül születik - szemben a nyolcvanas évekbeli alig 10%-kal.

A házasságnak hagyományosan két funkciója van: a nem rokon családok összekapcsolása és a születendő gyermekek védelme. Korunkban egyre gyakrabban esik szó a családnak, mint az egyén és a társadalom egyik legfontosabb intézményének válságáról. Ez egyértelműen a házasságok válságát is jelzi. A házasságok válságára utal egyrészt, hogy egyre kevesebben kötik meg. Másrésztől hosszabb távon a házasságoknak csak kis része - kb. 10-20%-a - mondható stabilan kiegyensúlyozottnak. Sajnos csak igen kevesen ismerik fel, hogy eszményi, tökéletes házastárs illetve partner nem létezik. Lehetetlen egy másik emberben mindent megtalálni. Az ember tehát vagy lemond bizonyos igényeiről - ha úgy tetszik: kompromisszumokat köt -, vagy egyszerre több partnerben próbálja megtalálni mindazt, amire szüksége van.

Szakemberek szerint a nők - a kulturális hagyományok miatt - sokkal inkább függőségi szerepet foglalnak el a kapcsolatokban, reakcióik depresszívek, míg a férfiak viselkedésére inkább a düh jellemző. Egyenrangú kapcsolatban a partnerek megközelítően ugyanannyit adnak a kapcsolatba, és az abból való nyereségük is hasonló. A szerelmi kapcsolatokban a partnerek ugyan hajlamosak az önzetlenségre, önfeláldozásra (tipikus reakció az "érted bármit megtennék" kijelentés), ám a végtelenségig ezek az érzelmek sem zsákmányolhatóak ki büntetlenül. A partner előbb-utóbb kijelenti igényét a kiegyenlített viszonyra - ha nem is nyíltan, de érzékelteti azt. Az önfeláldozó magatartásban többnyire egyszerű pszichológiai célt találunk: a módszer manipulatív, a cél a másik fél leláncolása, kötődésének fokozása,

önmagának nélkülözhetetlenné tétele a partner szemében. Magyarán: görcsös félelem az elhagyástól. Ennek érdekében választja a függőség kialakításának útját.

Hogy melyik nem a féltékenyebb, arra nézve a kutatási adatok ellentmondóak, de a felmérések a férfiakat mutatják féltékenyebbnek. Ezt látszik alátámasztani, hogy válás esetén a férfiak sokkal gyakrabban hivatkoznak válóokként hűtlenségre, mint a nők (51%-uk a nőkével szembeni 27%-kal). Ez persze kicsit meglepő is, ha figyelembe vesszük, hogy az elváltak között kétszer annyi férfi vall be hűtlenséget, mint nő.

Azt hihetnénk, hogy minden tekintetben jól működő kapcsolat esetén a felek biztonságban érzik magukat, és kevésbé valószínű, hogy féltékenység alakulhasson ki közöttük. A felmérések azonban ennek éppen az ellenkezőjét igazolják. A kapcsolattal való nagyobb megelégedettség magasabb féltékenységi szinttel jár együtt. Ha belegondolunk, ez is elég ésszerű: akinek van mit veszítenie, az jobban is védi és félti azt.

Két fontos tényező van még, amelyet mérlegelnünk kell a féltékenység megértéséhez. Az egyik az a nézet, amely mostanában kezd teret hódítani. E szerint a féltékenység igazi alapja nem a hamis, téves önértékelés, hanem egyfajta identitászavar. Nevezetesen az a téves gondolkodásmód, hogy egy értelmes, intelligens, gondolkodó élőlényt (vagyis egy másik embert) éppúgy birtokolhatunk, mint egy tárgyat. Tegyük fel, van egy értékes mobiltelefonom (ez manapság egyenként is egyfajta státuszsimbólum - erre még visszatérünk!). Mivel értékes, és számomra hasznos, ezért féltetem. Tartok tőle, hogy ellopják, vigyázok rá, hogy ne veszítsem el, nem szívesen adom oda másoknak stb. Ez természetesen egyéb tárgyakra, kocsira, lakásra, könyvre, miegymásra éppúgy igaz. Ez idáig rendben is van. Ha azonban identitászavarral küszködöm, akkor ezt kivetítem az emberi kapcsolataimra is. Az identitászavarban szenvedő személy azt képzelem, hogy egy embert éppen úgy tulajdonának tekinthet, mint például egy telefont, autót. Ha pedig valakin ez a gondolkodásmód eluralkodik, az képtelen elviselni, ha a másik, hozzá közel álló ember önálló személyiségként, önálló emberként viselkedik. Az ilyen emberek azok, akik hóbörögnek, ha partnerük másvalakivel beszélget, ha saját baráti társaságával is hajlandó időt tölteni, ha van valamilyen fontos hivatása, hobbija. Természetesen egy bizonyos határon túllépve már nem megengedhető, hogy valaki ne fordítson kellő figyelmet a másokra. Ha valaki minden este inkább a haverokkal, barátnőkkel megy bulizni, szórakozni, ha heti 168 órát akar dolgozni, inkább, minthogy partnerére is időt szakítson - nos, ott valami probléma van. Ugyanakkor az egyes kapcsolatok egyedi igényekkel, egyéni elvárásokkal bírnak, melyeket nem lehet figyelmen kívül hagyni. Időt, energiát, figyelmet kell rááldozni, hogy megismerjük a másik embert, és képesek legyünk értelmes, mindenki számára megfelelő kompromisszumot kötni.

Ezzel az átmenettel el is érkeztünk a másik lényeges tényezőhöz. Ez egyfajta speciálisan XX. század végi, XXI. századi jelenségnek tűnik. Az emberi kapcsolatok jó része a fent már említett mobiltelefonhoz hasonlóan egyfajta státuszsimbólum szerepet kapott. Sokan csak valamiféle külsőséget, hivalkodási pontot látnak a partnerükben. Ez - sajnos - ténylegesen az "az jelenti a rangot, hogy mennyire állat az autód, mekkora mellű a nőd, és hogy meddig bírod feltekerni a kocsiban a hangerőt" effektus (Tankcsapda - á la Lukács László). Aki pedig azt képzelem, hogy ez a fiatal, tizen- huszonéves korosztály kizárólagos ismerve, az óriásit téved! Manapság mindkét nemnél, kortól függetlenül, minden téren egyre inkább leértékelődni látszanak az emberi kapcsolatok. A XXI. század - olybá tűnik legalábbis - nem indult igazán értékteremtő módon. Nincs értéke a hűségnek, a kitartásnak, az igazi tudásnak, a valódi teljesítménynek. Kommersz, könnyen emészthető dolgokra van igény, kulturális, gazdasági, szociális, össztársadalmi szinten egyaránt. Ezt isteníti a média, ezt erősíti a "mindenkiből lehet sztár" és ehhez hasonló szlogenek, ezt hirdetik és gerjesztik a sztárkereső műsorok. Egyre kevésbé van értéke a kiegyensúlyozott kapcsolatoknak -

egyáltalában a kiegyensúlyozott eseményeknek. Egy kapcsolaton belül a felek nem hajlandóak időt szánni a másokra, nem hajlandóak kompromisszumot kötni, és nem hajlandóak megbeszélni, megoldani a problémákat. Az ember egyre inkább elgépiesedik, eltárgyasul, és ez tetten érhető a mindennapokban is: már nem alapvető egy párkapcsolatban, hogy nekilátunk megoldásokat keresni a bajokra. Az emberek inkább az első adandó alkalommal megfutamodnak, mint hogy javítani próbáljanak azon, amin lehet. Az egyén könnyen, gond nélkül lecserélhető lett, éppúgy, mint a mobilok, vagy a jampec autók. Divat lett a struccpolitika, értékes a talmi csillogás, és nincsenek már találkozások, csak csupán karambolok.

Az érzelmi kapcsolat két személy megállapodása, akik bizonyos feltételeket teljesítenek a kapcsolat fennmaradása érdekében. Egyfajta szövetség, melynek során kötelezik magukat, hogy egymás vágyait és szükségleteit kielégítik, amíg mindketten így látják jónak. Ha valamelyikük fel akarja bontani ezt a szerződést, azt senki sem akadályozhatja meg. Ahogyan munkahelyet váltani is minden embernek joga, úgy partnerét is joga van elhagynia mindenkinek. A lényeg, hogy ezt ne hazugságok között, aljas módon, hanem emberhez méltóan tegyék. A mérték itt is a másik ember szabadságának, érdekeinek tiszteletben tartása.

Felhasznált irodalom:

A. M. Pines: A féltékenység. Okok, tünetek, gyógy módok

Buda Béla: Szexuális viselkedés. Jelenségek és zavarok - társadalmi és orvosi dilemmák

Erich Fromm: A szeretet művészete

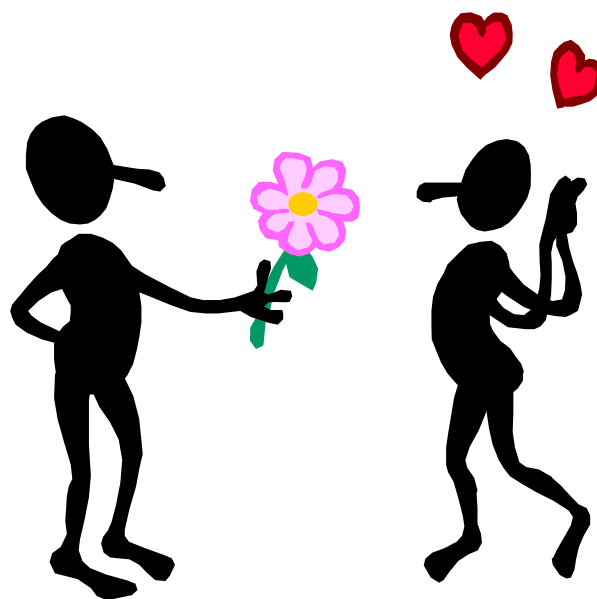
Haraszi László: Féltékenység

Paul Hauck: A féltékenység

Szilágyi Vilmos: Intimkapcsolatok kézikönyve

Gali Viktor

vicgilson@freemail.hu

Gondolatébresztő

Klasszikus kínai tanmesék¹

HOGYAN HORDTA EL A BOLOND A HEGYEKET?

A Thaing és a Wangwu hegység vagy 700 li* átmérőjű és sok ezer láb magas lehet. A hegy északi oldalán lakott egy öreg ember, közel járt már a kilencvenedik évéhez, és mindenki úgy hívta: a Bolond. Mivel a ház bejárata a hegyre nézett, minden alkalommal kerülőt kellett tennie, akár elment hazulról, akár hazament. Ezt módfelett kényelmetlennek találta, egy napon hát összehívta családját, hogy megbeszéljék, mit is tehetnének.

– Mit szólnátok hozzá, ha elhordanánk a két hegyet? – kérdezte. – Akkor utat nyithatunk délre, a Han folyó partjához.

Valamennyien egyetértettek vele, csak a felesége aggodalmaskodott

– Annyi erőd sincs, hogy egy dombocskát elhordj! Hogy tudnád elhordani a két hatalmas hegyet? Aztán meg hová tennétek a kihányt földet és sziklát?

– Belehajítjuk a tengerbe – hangzott a válasz.

A Bolond a fiával meg az unokájával elkezdte ásni a földet, és kosárba rakva cipelték a tengerhez. Élt a szomszédságukban egy Jing nevű özvegyasszony, meg annak a hétéves fia, ők is elhatározták, segítenek elhordani a hegyeket. Hetekbe tellett, míg egyszer-egyszer megjárták az utat.

Lakott a Han folyó partján még egy nagyon öreg ember, akit mindenki úgy nevezett: a Bölcs. Látva fáradozásukat, jót kacagott, s megpróbálta lebeszélni őket a munkáról.

– Elég legyen az értelmetlen ostobaságból! – kiáltotta. – Hisz öreg vagy és gyenge, nem tudod elhordani picinyke részét sem a hegynek. Hogy tudnád elhordani azt a rengeteg földet meg sziklát?

A Bolond hosszan tartó pillantást vetett rá. – Milyen ostoba és együgyű vagy – felelte.

– Annyi eszed sincs, mint az özvegy kisfiának. Ha meghalok, itt marad utánam a fiam, aztán meg a fiam fia, és így tovább nemzedékről nemzedékre. Mivel pedig a hegy nem nő, idővel miért ne tudnánk elhordani?

A Bölcs erre nem tudott mit mondani.

Lie Zi^{*}

¹ A fordítás a Foreign Languages Press, Beijing, China, 1981-ben kiadott Chinese Ancient Fables c. angol nyelvű kötete alapján készült. Magyar fordítás © Striker Judit, 1991. A fordítást az eredetivel egybevetette Baron Péter

* Kínai eredetű, országonként változó értékű hosszsmérték a Távol-Keleten. 1 li kb. 570 méter.

* A Lie Zi (Lie Yokou)-nak tulajdonított könyv szerzője az i. e. 7. és 5. század között élt. A művet többen későbbi, Han korban (i. e. 206-i. u. 220) élt szerzőnek tulajdonítják.

GYANÚ

Egy ember nem találta helyén a baltáját. Bizonyos volt benne, hogy a szomszéd fia lopta el. Leste, hogy jár-kelet a legény: pontosan úgy lépkedett, mint egy tolvaj. Figyelte az arc kifejezését: éppolyan volt, mint egy tolvajé. Kihallgatta, amint beszélt: mintha egy tolvajt hallott volna. Egy szó, mint száz, a legény egész viselkedése arról árulkodott, hogy csakis ő lehetett a tolvaj.

Később a mi emberünk kiment ásni a kertjébe, és a kertben meglelte a baltát. Amikor pedig újra megnézte magának a szomszéd legény gesztusait, semmit sem talált már bennük, ami tolvajra emlékeztette volna.

Lie Zi

TÚL SOK ÖSVÉNY

Yang Zi mester szomszédjának elkóborolt a báránya, kiküldte hát összes emberét a bárány keresésére, és megkérte Yang Zi szolgáját, tartson ő is velük.

- Micsoda! - rikácsolt Yang Zi. - Ennyi emberre van szükséged, hogy megkeress egy bárányt?

- De hisz annyi ösvény van itt, ki tudja, merre ment - magyarázkodott a szomszéd.

Amikor a szolga visszatért, Yang Zi megkérdezte:

- No, megtaláltátok a bárányt?

A szolga azt felelte, nem. Akkor Yang Zi megkérdezte, hogyhogyan nem tudták megtalálni.

- Túl sok az ösvény - felelte a szolga. - Egyik ösvény beletorkollik a másikba, nem tudtuk eldönteni, melyiket válasszuk, így aztán visszafordultunk.

Yang Zi gondolkodóba esett. Hosszú ideig nem szólt semmit, egész nap el se mosolyodott.

Tanítványait meglepte a viselkedése.

- Egyetlen bárány nem a világ - vigasztalták mesterüket -, meg aztán nem is a tiéd volt. Miért lettél hát ilyen szótlán és komor?

Yang Zi nem válaszolt, és tanítványai tanácstalanok voltak. Egyikük, Mengsheng Yang megpróbálta kifejtetni, mi játszódhat le a mesterben.

- Ha túl sok az ösvény - mondaná a mester -, az ember nem találja meg az elkóborolt bárányt. Ha egy tanítványnak túl szerteágazó az érdeklődése, elaprózza az idejét. Minden tudás ugyanazon forrásból ered, de a tudáshoz sokféle módon lehet eljutni. Ha tévútra lépsz, csak úgy kerülhetsz a helyes ösvényre, ha visszatérsz a kiindulópontához, az igazság forrásához. Mivel Yang Zi tanítványa vagy, tőle akarod megszerezni a tudást, add neki át magad teljes mértékben, különben soha nem fogod megérteni a mestert.

Lie Zi

Könyvajánlat

**Schenk János (szerk.) – Bárdi László – Forrai Judit –
Vajda Mária – Buda Béla: Az erotika nagylexikona**
Dialóg Campus Kiadó, Bp. 2004.

Kultúrtörténet, ismeretterjesztés, felvilágosítás – ezek a címszavak illenek leginkább ehhez a munkához, amely egyesíti magában a lexikonok és az enciklopédiai feldolgozás hagyományos módszereit. Illusztrált, közel 2000 címszót tárgyal, ismereteink szerint ilyen számban e témából még nem jelent meg a magyar piacon (de az európain sem) könyv. A lexikon kitér a szerelmi élet, a családi nevelés, a művészetek, orvosi, lélektani fogalmak, történeti, kultúrtörténeti címszavak mellett a legújabb jelenségekre (pl. cyberszex, a komputer-internet nyújtotta erotikus élményekre) is úgy, hogy a szerzők igyekeztek a szakmai hitelesség mellett olvasmányos, érthető stílusban írni. A lexikon-enciklopédia feldolgozás az iskolai oktatásban is nagysegítse lehet a pedagógusoknak (osztályfőnököknek, biológiateanároknak), hisz e kötetben számos olyan leírást és megközelítést találhatnak, amelyek élőbbé, színesebbé tehetik ezt a még mindig (és örökké) nehezen oktatható témát.

Forrai Judit: A magánélet és az egészség kultúrája I.
Dialóg Campus Kiadó, Bp. 2003.

Ez a könyv az iskolai egészségnevelés témájával, a magánélet kultúrájával foglalkozik. Figyelembe véve a nemzeti alaptanterv követelményeit, a kerettantervben szereplő egészségtan modul tíz fő témáját két kötetben dolgozták fel. Ez a kötet (az első) az egészségbetegség, a személyi higiéné, a kortárskapcsolatok (barátság, szerelem, szex), az érzelmi és szexuális kultúra, a családi életre nevelés, az ezekkel összefüggő társadalmi, családi, iskolai felelősség, valamint a fiatalokat érintő szexuális kriminális veszélyek (erőszak, emberkereskedelem), a rizikómagatartás elkerülése, az ártalomcsökkentés tanításával foglalkozik. Az iskolai egészségnevelést nemcsak elméleti szinten segíti ez a könyv, hanem jól kidolgozott, gyakorlatokat és interaktív feladatokat is tartalmaz.

infó VII. évfolyam, június havi információs kiadvány.

Lezárva: 2005. június 8-án, Debrecen.
"Segítőkéz" Lelkisegély Telefonszolgálat

© Rénes László ®